

30.8.2023

Lausunto hyvinvointialueohjelmasta

Tarkastuslautakunnalle on osoitettu lausuntopyyntö liittyen Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle laadittua hyvinvointialueohjelmaa. Tarkastuslautakunta on tehnyt hyvinvointialueohjelmasta alla esitetyt havainnot.

Hyvinvointialueohjelman valmistelun aikataulu on ollut haasteellinen. Lausuntojen sekä niiden käsittelyn ja käytävän keskustelun määrä on jäänyt toivottua vähäisemmäksi johtuen lausuntopyyntöjen ajoituksesta. Kuulemisen ajoittaminen olisi ollut suotavaa tapahtua loma-aikojen ulkopuolella varmistuen myös teknisen toteutuksen toimivuudesta, jolla olisi varmistuttu toimivasta osallistamisesta vaikuttamistoimielinten osalta. Tarkastuslautakunta näkee tarkoituksenmukaisena, että asukkaita osallistettaessa kyselyt rakennetaan niin, että vaikuttamistoimielinten lisäksi myös asukkailla on aito mahdollisuus ymmärtää ehdotetut toimenpiteet ja ottaa niihin kantaa. Hyvinvointialueohjelman vaikuttamisen ja siihen liittyvän päätöksenteon kannalta olisi suotavaa, että lakisäätteiset tehtävät olisivat näkyvissä hyvinvointialueohjelmassa.

Hyvinvointialueohjelmassa ohjaaviksi tavoitteiksi on määritelty asiakaslähtöisyyden, laadun ja vaikuttavuuden, saavutettavuuden sekä kustannustehokkuuden toteutuminen. Tarkastuslautakunta haluaa tähdentää, että hyvinvointialueohjelman tulee olla linjassa laillisista velvoitteista huolehtimisen ja asukkaiden yhdenvertaisten oikeuksien toteutumisen kanssa. Ennen palvelun alasajoa tulee huomioida palvelun jatkuvuuden katkeamattomuus korvaavien palvelujen asianmukaisella ajoittamisella. Palvelutuotantoa tiivistettäessä tulee varmistua lakisäätteisten tehtävien täyttymisestä.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan hyvinvointialueohjelmassa esitetyt tavoitteet ovat pääosin ylätason tavoitteita ja tavoitteiden jalkauttamiseen konkretian tasolle olisi voitu antaa enemmän painoarvoa. Lisäksi lautakunta katsoo, että vaikutustenarviointia olisi syytä sisällyttää jo päätöksentekovaiheeseen. Tarkastuslautakunta esittää lisäksi huolensa toiminnallisten tavoitteiden mittariston läpinäkyvyyden ja kattavuuden osalta sekä kritisoi palveluverkon suunnittelun ohjausta liiallisesta painotuksesta resurssien näkökulmaan palvelutarpeiden sijasta. Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että asetettavat mittarit tulee olla konkreettisesti seurattavissa ja toteutuminen todennettavissa. Mittarien tulee olla perusteltuja ja niiden tulee kattaa palveluiden vastaavuus asiakkaiden tarpeisiin.

Tarkastuslautakunta olisi toivonut hyvinvointialueohjelmasta selviävän minne palveluja aiotaan keskittää, kuinka yhteistyö kuntien kanssa on tarkoitus järjestää, ja mitkä ovat tavoitteet liittyen yhteistyöhön. Lisäksi digitaalisten palvelujen osuuden kasvaessa tarkastuslautakunta kiinnittäisi huomiota siihen, kuinka digitaalisten palveluiden

30.8.2023

ulkopuolella olevien asiakkaiden palvelutarpeet huomioidaan. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan erikoissairaanhoidon kuvaaminen jäi hyvinvointialueohjelmassa suppeaksi. Tarkastuslautakunta toivoo, että ohjelmaa täydennettäisiin kuvauksella yhteistyöstä muiden Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän kanssa. Tarkastuslautakunta haluaa lisäksi kiinnittää huomiota siihen, että johtamisen rooli hyvinvointialueohjelman muutosten läpiviemiseksi jäi ohjelmassa riittämättömäksi.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Tarkastuslautakunta